

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝
Շրջակա միջավայրի նախարար
Հ. Սիմիդյան

«25» 04 2022թ.

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ 0042-22

Ձեռնարկողը՝

«Ռուսս ԱՎ» ՍՊԸ

Ք. Երևան, Հ. Մուրադյան 42/2, բն.23

Գործունեությունը՝

Ապագայի ավազի և կոպճագլաքարային խառնուրդի
հանքավայրի արդյունահանման շրջակա միջավայրի վրա
ազդեցության գնահատման հաշվետվություն
Արմավիրի մարզ

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի
տնօրենի պարտականությունները կատարող՝

Խ. Մարտիրոսյան

Առդիր եզրակացությունը՝ 7 թերթ

թիվ ԲՓ 0042-22

«25» 04 2022թ.

Արմավիրի մարզի Ապագայի ավագի և կոպճագլաքարային խառնուրդի հանքավայրի արդյունահանման շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Ներածական մաս

Պատվիրատու՝ «Ռուսս ԱՎ» ՍՊԸ
Ներկայացված նյութեր՝ Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն և կից փաստաթղթեր
Գործունեության կատեգորիա՝ «Ա»
Տեղադրման վայրը՝ Արմավիրի մարզ, Արաքս համայնքի, Ապագա բնակավայր

Ապագայի ավագի և կոպճագլաքարային խառնուրդի հանքավայրը գտնվում է Արմավիրի մարզում: Այն տեղադրված է 30-34կմ հարավ, հարավ-արևելք Երևան քաղաքից և 10կմ էջմիածին քաղաքից: Մոտակա բնակավայրերն են Գայ, Հայկաշեն, Երասխուն, Արտաշար և Ապագա գյուղերը, որոնց հետ հանքավայրը կապված է գրունտային և սասֆալտապատ ճանապարհներով: Տարածքը ծածկված է ալյուվիալ-դելյուվիալ նստվածքներով:

Ապագայի ավագի և կոպճագլաքարային խառնուրդի հանքավայրը պատկանում է Արաքս գետի հին հունին և տարածվում է Արտաշար և Ապագա գյուղերի միջև:

Ապագայի ավագի և կոպճագլաքարային խառնուրդի հանքավայրի տեղամասի շահագործման նախագիծը կազմվել է «ՌՌԻՍՍ ԱՎ» ՍՊԸ-ի տեխնիկական առաջադրանքի հիման վրա:

Օգտակար հանածոների արդյունահանման համար նախատեսված տարածքի հողերը գյուղատնտեսական նշանակության են:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի 14-րդ հոդվածի 4-րդ մասի, 2-րդ կետի գ. ենթակետի համաձայն նախատեսվող գործունեությունը հանդիսանում է Ա կատեգորիայի գործունեության տեսակ:

Նկարագրական մաս. Համաձայն հաշվետվության շրջանի երկրաբանական կառուցվածքում մասնակցում են չորրորդական ժամանակաշրջանի գոյացումներ և

-

Հողաբուսական շերտի ապարների ընդհանուր ծավալը բացահանքի եզրագծում կազմում է 49100.0մ³, որի հեռացումը և հետագա պահպանումը բացահանքի տարածքից կատարվելու է ՀՀ կառավարության պահանջներին համապատասխան:

Բացահանքի ջրամատակարարումը կատարվում է արդյունաբերական հրապարակը խմելու ջրով ապահովելու, մոտեցող ավտոճանապարհը ջրելու համար տեխնիկական ջրով մատակարարելու համար:

Հանքավայր՝ խմելու ջուրը բերվելու է Ապագա գյուղից խմելու համար նախատեսված ցիստեռնով, իսկ տեխնիկական ջուրը՝ բացահանքի հարևանությամբ գտնվող լճակներից, կենցաղային օբյեկտների էլեկտրամատակարարումը նախատեսվում է իրականացնել տրանսֆորմատորային ենթակայանից:

Բացահանքի շահագործման ավարտից հետո իրականացվելու է խախտված հողատարածքների լեռնատեխնիկական վերականգնում՝ տեխնիկական և կենսաբանական ռեկուլտիվացիա: Վերականգնման ընդհանուր մակերեսը կազմելու է 32.75հա: Խախտված հողատարածքների վերականգնման համար նախատեսվում է 5654.2 հազար ՀՀ դրամ:

Համաձայն հաշվետվության բացահանքի շահագործման ընթացքում առաջանալու են նաև բնապահպանական տեսակետից տարբեր վտանգավորության թափոններ.

- ավտոտրանսպորտային և տեխնիկական միջոցների, մեխանիզմների շահագործման արդյունքում՝ օգտագործված շարժիչների բանեցված յուղեր (1.19տ/տարի/ և դիզելային յուղերի մնացորդներ (0.9տ/տարի), հավաքվելու են առանձին մետաղական տարաների մեջ և պայմանագրային հիմունքներով հանձնվելու են յուղերի և քայուղերի վերամշակման կետերին,

- ավտոտրանսպորտային և տեխնիկական միջոցների շահագործման արդյունքում առաջացած բանեցված անվադողերը (0.6տ/տարի), բանեցված կապարե կուտակիչները և խոտանը՝ (50կգ/տարի), հավաքվելու են նախատեսված տարածքներում, հետագայում վերամշակող ընկերություններին պայմանագրային հիմունքներով վաճառելու համար,

- պինդ կենցաղային թափոնները (կենցաղային աղբ), կուտակվելու է տարածքում առկա աղբամանների մեջ և տեղափոխվելու է մոտակա աղբահավաք կետեր:

Գործունեության իրականացման ընթացքում ջուրն օգտագործվելու է խմելու (34.33մ³/տարի) և տեխնիկական (495.0մ³) նպատակներով: Տեխնիկական նպատակով ջուրն օգտագործվելու է ճանապարհների, լցակայանների 3300մ² մակերեսով ընդհանուր տարածքների փոշենստեցման համար: Խմելու ջրի մատակարարումը կատարվելու է ավտոցիստեռնով՝ պայմանագրային հիմունքներով: Կենցաղային կեղտաջրերը հավաքվելու են օրեկան 0.37մ³ տարողությամբ բետոնային լցարան, որը դատարկվելու է մասնագիտացված կազմակերպության կողմից:

Համաձայն երկրաբանական տեղեկատվության, գրունտային ջրերը գտնվում են 1.5-2.5մ խորության վրա, դրանց միջին հոսքը 1քառ. կմ տարածությունից կազմում է 2.5լ/վրկ:

Համաձայն հաշվետվության քանի, որ ստորերկրյա ջրերն ունեն բարձր մակարդակ, և բացահանքի շահագործման ընթացքում հնարավոր է դրանց ինֆիլտրացիան շահագործվող տարածքներ, որպես բացահանք ներթափանցող ստորերկրյա ջրերի հեռացման միջոց նախատեսվում է կառուցել ջրհեռացնող խրամ, որը հնարավորություն կտա բացահանքի շահագործված տարածքներից հեռացնել կուտակվող ջուրը, թույլ չտալով հնարավոր ճահճացումը, այդ նպատակով նախատեսվում է ջրհեռացնող առվի կառուցում՝ 150մ միջին երկարությամբ, կողերի շ=400 թեքությամբ և S=1մ² կտրվածքի մակերեսով:

Հաշվետվությունում ներառված է գրոյական և այլընտրանքային տարբերակների նկարագրությունը, ընտրված տարբերակի հիմնավորումը:

Հանքավայրի արդյունահանման աշխատանքների հնարավոր բացասական ազդեցությունները կապված են լինելու արդյունահանման աշխատանքների, բեռնման-բեռնաթափման, տեխնիկական միջոցների շահագործման՝ աղմուկի, օդային ավազան վնասակար նյութերի արտանետումների, ջրային և հողային ռեսուրսների հնարավոր աղտոտման, բուսական և կենդանական աշխարհի, լանդշաֆտային փոփոխության և ամբողջականության պահպանման, թափոնների առաջացման հետ:

Բացահանքի շահագործումից, տրանսպորտի օգտագործումից մթնոլորտ են արտանետվելու փոշի և ծխագազեր, բենզինային շարժիչներով աշխատող մեքենաներից՝ ազոտի և ածխածնի օքսիդներ, ածխաջրածիններ: Համաձայն գնահատման հաշվետվությամբ ամրագրված մթնոլորտում վնասակար նյութերի ցրման հաշվարկների արդյունքների, սպասվելիք գետնամերձ կոնցենտրացիաները գտնվում են բնակելի գոտիների համար սահմանված նորմերում:

Հանքավայրի շահագործման հետևանքով մթնոլորտային օդի աղտոտվածության հետևանքով տնտեսությանը հասցված տնտեսական տարեկան առավելագույն վնասը կազմում է 341.12 հազ. դրամ, իսկ հողային ռեսուրսների վրա տնտեսական գործունեության հետևանքով առաջացած վնասը՝ 15565.2 հազ. դրամ:

Համաձայն գնահատման հաշվետվության նախատեսվում է օդային ավազանի, հողային և ջրային ռեսուրսների աղտոտումից, բուսական և կենդանական աշխարհի պահպանման, թափոնների կառավարման, աղմուկի մակարդակի, արտակարգ իրավիճակների ռիսկի նվազեցմանն ուղղված բնապահպանական միջոցառումներ և մոնիթորինգ.

- փոշենստեցման նպատակով ճանապարհների և արտադրական հրապարակի ջրում տարվա չոր և շոգ եղանակներին,
- բոլոր տեսակի մեքենաների և սարքավորումների վրա գազազտիչ սարքերի, ձայնախլացուցիչների տեղադրում, մեքենաների սարքին վիճակում շահագործում,
- տեխնիկական միջոցների սպասարկում նախապես որոշված սպասարկման կետերում,
- օգտագործված յուղերի ու քսայուղերի, նավթամթերքների առանձին տարաների մեջ հավաքում, պահում բացահանքի արտադրական հրապարակի հատուկ հատկացված վայրում,
- շինարարական տեխնիկայի սպասարկման և կայանման վայրերում ավազի կամ մանրախճի տեղադրում՝ ջրային ռեսուրսների մեջ արտահոսքը կանխելու նպատակով,
- մթնոլորտային օդ կատարվող աղտոտող նյութերի արտանետումների որակական և քանակական պարամետրերի պարբերական չափումներ, օգտակար հանածոյի արդյունահանման ընթացքում՝ շաբաթը մեկ անգամ,
- տեխնիկա-տրանսպորտային միջոցների երթևեկ՝ բացառապես գոյություն ունեցող ճանապարհներով,
- ՀՀ կառավարության 31.07.2014թ.-ի N781-Ն որոշման դրույթների իրականացում՝ պահպանության ենթակա բուսատեսակների պոպուլյացիաների հայտնաբերման դեպքում,
- աշխատողների առողջության և անվտանգության ապահովում, արտակարգ իրավիճակների պատրաստվածություն և այլն:

ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված պահանջներին համապատասխան հաշվարկվել է հանքավայրի փակման համար ֆինանսական երաշխիքը՝ 300 հազար դրամ:

Բացահանքի տարածքի մոնիթորինգի համար նախատեսվում է հատկացնել տարեկան 300.0 հազ. դրամ:

Շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելմանը և մեղմացմանն ուղղված մշտադիտարկումների իրականացման նպատակով նախատեսվում է տարեկան մասնահանել 250.0 հազ.դրամ:

Պատճառաբանական եզրահանգումներ. Ամփոփելով գնահատման և փորձաքննության արդյունքները, պետք է նշել, որ նախագիծը մշակվել է բնապահպանական և ընդերքօգտագործման ոլորտները կարգավորող ՀՀ օրենսդրական պահանջներին և նորմատիվաիրավական ակտերին համապատասխան:

Փորձաքննության ընթացքում հաշվետվությունը շրջակա միջավայրի նախարարության դիտողություններով և առաջարկություններով լրամշակվել է: Փորձաքննության բոլոր փուլերում օրենսդրությամբ սահմանված կարգով Արմավիրի մարզի Արաքս խոշորացված համայնքի, Ապագա բնակավայրում իրականացվել են հանրային քննարկումներ, որոնց ընթացքում տեղական ինքնակառավարման մարմինները և հանրությունը հավանություն են տվել նախագծի իրականացմանը: Փորձաքննական գործընթացին մասնակցել են շրջակա միջավայրի նախարարության ստորաբաժանումները, արտակարգ իրավիճակների, առողջապահության, Կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարությունները, կադաստրի կոմիտեն: Առկա է «Տեխնիկական անվտանգության ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի դրական փորձաքննական եզրակացությունը:

Փորձաքննական պահանջներ

1. Հանքարդյունահանման աշխատանքների իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է խստագույնս հետևել ՇՄԱԳ հաշվետվությունում և նախագծային փաստաթղթերում ամրագրված տեխնոլոգիական նախագծման նորմերին, բնապահպանական և սոցիալական կառավարման ծրագրի պահանջներին:
2. Պահպանել գնահատման հաշվետվությամբ ամրագրված միջոցառումների և մոնիթորինգի իրականացումը, դրանց չբավարարման դեպքում նախատեսել լրացուցիչ միջոցառումներ, պահպանելով բնապահպանական բոլոր նորմերը:
3. Մինչև գործունեության իրականացումն անհրաժեշտ է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ստանալ համապատասխան համաձայնությունները և թույլտվությունները:
4. Տարվա ապրիլ-մայիս ամիսներին գործունեություն չծավալել նախատեսվող գործունեության այն տարածքներում, որտեղ առկա են Առափնյա ծիծեռնակների բնադրավայրերը:
5. Իրականացնել մոնիթորինգ՝ թռչունների չուն և ձվադրումը չխաթարելու համար, դադարեցնել աշխատանքները, մինչև թռչունների նոր բնադրավայրերին սովորելը:
6. Տեխնիկական ջուր օգտագործելու համար անհրաժեշտ է օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ստանալ ջրօգտագործման թույլտվություն:
7. Գործունեության ընթացքում իրականացվող շրջակա միջավայրի բաղադրիչների (ջուր, օդ, հող, կենդանական և բուսական աշխարհ և այլն), ինչպես նաև ընդերքօգտագործման թափոնների տեղաշարժի մոնիթորինգի արդյունքները, հետնախագծային վերլուծության ծրագիրը համապատասխան պահանջի դեպքում պետք է տրամադրվի պետական շահագրգիռ մարմիններին և հանրությանը:
8. Շահագործման ընթացքում առաջացող տարբեր տեսակի թափոնների հավաքումը և հեռացումը (այդ թվում վտանգավոր թափոններ՝ յուղեր, քսայուղեր, անվադողեր և այլն) անհրաժեշտ է իրականացնել ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

9. Առաջնորդվելով ՀՀ կառավարության 2002 թվականի ապրիլի 20-ի N 438 որոշման պահանջով, գործունեության իրականացման ընթացքում պատմամշակութային արժեք ունեցող կամ հնագիտական շերտերի հայտնաբերման դեպքում, անհրաժեշտ է դադարեցնել աշխատանքերը՝ տեղյակ պահելով ոլորտը կարգավորող լիազոր մարմինն: Աշխատանքները վերսկսել լիազոր մարմնի թույլտվությունից հետո:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Ռուսս ԱՎ» ՍՊԸ-ի կողմից ներկայացված Արմավիրի մարզի Ապագայի ավազի և կոպճագլաքարային խառնուրդի հանքավայրի արդյունահանման շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության վերաբերյալ տրվում է դրական եզրակացություն, վերը նշված փորձաքննական պահանջների պարտադիր կատարման պայմանով:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի Գլխ. մասնագետ՝ Ա. Վարդանյան

